

Asia: VN/260/2022

Arviomuistio ilman kuljettajaa vuokrattujen tavaraliikenteen ajoneuvojen käytöstä annetun muutodirektiivin kansallisesta toteutuksesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Kiitämme mahdollisuudesta antaa lausunto arviomuistiosta, joka koskee luvanvaraiseen tavaraliikenteeseen vuokrattujen ajoneuvojen direktiivin muutoksen kansallista toimeenpanoa.

Direktiivimuutoksen tavoitteena on, että kuljetusyrietykset tai vuokraus- ja leasingyrietykset voivat nykyistä nopeammin vastata lyhytaikaisiin, kausiluonteisiin ja tilapäisiin kysyntähuippuihin tai saada vikaantuneiden ajoneuvojen tilalle nopeammin korvaavaa kalustoa.

Direktiivimuutoksen mukaisesti kuljetusyrietyksillä on jatkossa mahdollisuus käyttää toisesta EU-maasta vuokrattua paketti- ja kuorma-autoa enintään kahden kuukauden ajan vuodessa. Leasingmarkkinaa ei kuitenkaan ole tarkoitus avata rajoituksetta, sillä liikenteen verotus on eri jäsenmaissa erilainen. Rajoitukseton ulkomailta hankittavien vuokra-autojen käyttö johtaisi tilanteeseen, jossa kalustoa vuokrattaisiin pääosin edullisen verokannan jäsenmaista.

Direktiivi antaa mahdollisuuden rajoittaa ulkomailta vuokrattavien autojen käyttöä siten, että autojen määrä ei saa muodostaa yli 25 prosenttia yrityksen ajoneuvokannasta. Lisäksi jäsenvaltiot voivat asettaa vaatimuksen ajoneuvojen rekisteröinnistä jäsenmaan sääntöjen mukaisesti 30 päivän käytön jälkeen. Jäsenmaat voivat myös rajoittaa ajoneuvojen käyttöä yrityksen omiin kuljetuksiin. Yritysten on myös raportoitava kansallisille viranomaisille vuokraamiensa ajoneuvojen määrä.

Vuokrattavien kuorma- ja pakettiautojen kysyntä on Suomessa suhteellisen pieni. Suomessa on noin 500 vuokrakäytössä olevaa kuorma-autoa ja noin 3 500 yli 2,5 tonnin pakettiautoa. Vaikka markkinatarjonta on kysyntään sopeutettuna kansainvälisesti vertaillen pieni, vuokraamotomiamialalla on paljon kilpailua. Direktiivin muutos ja tavoitteet tukevat kuljetustoimialaa erityisesti Keski-

Euroopassa, jossa rajat ylittävä liikennöinti on yleistä ja vuokrankuorma-autojen markkina on laajapohjainen. Koska markkinakysyntä on Suomessa pieni ja toimijat ovat keskimäärin pieniä tai keskisuuria yrityksiä, ulkomaisten suurten toimijoiden markkinoilletulo heikentäisi merkittävästi kotimaisen vuokraamotoiminnan edellytyksiä. Kilpailutilanne olisi epäterve, mikäli ulkomailta vuokrattavilta ajoneuvoilta ei edellytettäisi rekisteröintiä Suomeen, sillä tällöin ulkomailta liisatut ajoneuvot välttyisivät ajoneuvoverolta ja vakuutusvelvollisuudelta. Pahimmillaan muutos saattaisi johtaa kaluston ulosliputtamiseen halvemman verotason maihin, joihin rekisteröityjä autoja vuokrattaisiin kotimaiseen liiketoimintaan kahden kuukauden jaksoissa autoa vaihtaen.

Esitämme, että Suomessa edellytettäisiin toisesta EU-maasta vuokrattujen ajoneuvojen rekisteröintiä kansalliseen liikenneasioiden rekisteriin 30 vuorokauden käytön jälkeen. Tällöin ajoneuvot saataisiin kotimaasta vuokrattuja autoja vastaavasti vero- ja vakuutusvelvollisuuden piiriin ja niitä koskevat rekisteröintivaatimukset olisivat samalla viivalla kuin Suomeen rekisteröityjen ajoneuvojen. Tämä olisi tasapuolisen kilpailutilanteen kannalta olennaisen tärkeää, sillä muussa tapauksessa kotimaahan rekisteröityjen vuokra-autojen kustannustaso nousisi ulkomailta vuokrattuja ajoneuvoja korkeammaksi ja vuokraustoiminnassa käytettäviä autoja olisi taloudellisista syistä perusteltua rekisteröidä edullisen verokannan ja kevyiden rekisteri- ja vakuutusvelvoitteiden maihin.

Kotimaasta hankittavista pakettiautoista tulee ajoneuvoveron lisäksi maksettavaksi autovero, joka nostaa kotimaasta hankittavien ja vuokrattavien autojen hintaa verrattuna maihin, joissa ei ole autoveroa. Pakettiautojen vuokraustoiminnassa lyhytaikainen vuokraus ulkomailta saisi autoveroa edun takia merkittävän kilpailuedun ja söisi pohjaa kotimaiselta liiketoiminnalta.

Kansallisessa lainsäädännössä on perustelua rajoittaa vuokrattujen ajoneuvojen määrä direktiivin sallimalla tavalla enintään 25 prosenttiin kuljetusyrityksen luvanvaraiseen liikenteeseen käytettävästä autokannasta. Esitämme myös, että ulkomailta vuokrattavien autojen käyttöä ei sallittaisi yrityksen omaan lukuun tehtävissä kuljetustehtävissä.

Lakimuutoksessa on lisäksi tärkeää huolehtia, että ulkomailta luvanvaraiseen tavaraliikenteeseen vuokratuilla ajoneuvoilla edellytetään vastaavia rekisterimerkintöjä kuin kotimaasta vuokrattavilta tavara-autoilta. Liikennepalvelulain mukaisesti kotimaasta vuokrattavan ajoneuvon haltijaksi tulee merkitä autoa käyttävä kuljetusyritys, jos kyse on luvanvaraisesta liikenteestä. Merkintävaatimus koskee myös lyhyitä alle kuukauden mittaisia vuokrausjaksoja. Haltijamerkintävaatimusta tulisi vaatia samoin edellytyksin myös ulkomailta vuokrattavilta ajoneuvoilta, jotta ulkomaisen kaluston vuokraaminen ei muodostuisi hallinnollisesti kevyemmäksi kuin auton vuokraaminen kotimaan markkinasta. Mikäli ulkomailta vuokrattujen ajoneuvojen osalta sallitaan arviomuiston mukainen menettelytapa, jossa liikenteenharjoittaja ilmoittaa itse luvanvaraiseen liikenteeseen käyttämiensä ulkomaisten ajoneuvojen rekisteritunnukset Liikenne- ja viestintävirastoon, vastaava rekisterimerkintävaatimuksia kevyempi menettely tulisi sallia myös kotimaasta vuokrattavien kuorma-autojen rekisteritietojen ilmoittamiseen.

Kunnioitavasti

Tero Kallio

toimitusjohtaja, Autotuojat ja -teollisuus ry

Pekka Rissa

toimitusjohtaja, Autoalan Keskusliitto ry

Kalenoja Hanna

Autoalan Keskusliitto ja Autotuojat ja -teollisuus ry